

Indikátory bodů obratu

Konjunkturální průzkumy v podnicích a průzkumy u spotřebitelů jsou významným zdrojem informací v zemích s tržní ekonomikou.

Průzkumy zachycují nejbližší očekávané tendence ve vývoji v hlavních oblastech podnikové ekonomiky. Postihují atmosféru v podnikatelském prostředí s velkým časovým předstihem. Slouží tak k identifikaci bodů obratu v ekonomice a poskytují informace i za takové oblasti, které jsou obtížně postižitelné kvantitativními údaji. V podnikatelské sféře se jedná o měsíční kvalitativní průzkumy, které zjišťují názory manažerů na současný a budoucí vývoj ekonomiky, výroby, zaměstnanosti nebo cen jejich firmy. V šetření u spotřebitelů se zase zjišťují názory na finanční situaci, úspory, inflaci nebo nezaměstnanost.

Jednoduchý dotazník

Zdroji dat jsou přímá zjišťování Českého statistického úřadu v podnikové sféře a průzkum u spotřebitelů prováděný agenturou pro výzkum trhu – GfK Praha. Konjunkturální i spotřebitelské průzkumy jsou prováděny měsíčně, některé otázky se zahrnují se čtvrtletní a pololetní periodicitou. Dotazník pro konjunkturální průzkumy je velmi jednoduchý, takže management podniku jej

V podnikatelské sféře **měsíční kvalitativní průzkumy** zjišťují názory manažerů na současný a budoucí vývoj ekonomiky.

může rychle a operativně vyplnit. ČSÚ tak získá jejich odpovědi i na naléhavé a aktuální otázky velmi rychle. Dotazník obsahuje otázky formulované na očekávané a probíhající tendence. Otázky jsou kladeny ve formě posuzovacích stupnic, většinou se třemi možnými variantami odpovědi ve stylu zlepšení, neměnnost, zhoršení a podobně. Vyhodnocení výsledků je prováděno shrnutím odpovědí v jednot-

livých variantách. Jednoznačným vyjádřením tendencí je konjunkturální saldo – rozdíl mezi odpověďmi zlepšení a zhoršení vyjádřený v procentech. Čím vyšší je kladné saldo, tím optimističtější je možné hodnotit získanou odpověď.

I při harmonizaci otázek, jak je doporučuje Evropská komise (DG ECFIN – Directorate General for Economic and Financial Affairs) a Organizace pro hos-

podářskou spolupráci a rozvoj (OECD), je systém konjunkturálních i spotřebitelských průzkumů otevřený a je do něj možné aplikovat otázky na další aktuální okruhy problémů a důležitá témata.

Výsledky průzkumu jsou prezentovány jednak jako verbální analýza, formou tabulek, grafů a konjunkturálních zrcadel, buď jako výsledky úhrnné, anebo v různých úrovních a typech třídění. Časové řady výsledků jsou pravidelně každý měsíc sezónně očišťovány. Z výsledků jsou konstruovány jednoduché i složité indikátory podle metodiky Evropské komise DG ECFIN, která je měsíčně využívá k mezinárodnímu srovnání a hodnocení budoucího vývoje.

Co se v průzkumech měří

Indikátory jsou zobrazovány také jako **bazické indexy**. Bázi tvoří průměr roku 2005. Časové řady jsou přepočítány a údaje jsou srovnatelné. **Výsledky najdete** v Rychlých informacích a v souhrnné publikaci na www.czso.cz. **Souhrnný indikátor důvěry** – vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných službách a indikátoru spotřebitelské důvěry. | **Podnikatelský indikátor důvěry** – vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě a ve vybraných službách. **Indikátor důvěry spotřebitelů** – průměr ze čtyř ukazatelů (očekávaná finanční situace spotřebitele, očekávaná celková ekonomická situace, očekávaná celková nezaměstnanost s opačným znaménkem a očekávané úspory spotřebitele v příštích 12 měsících).

Marie Hörmannová
oddělení konjunkturálních
průzkumů